

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ

Պրակն ընդգրկում է Սովետական Հայաստանում հայտնաբերված շուրջ 150 համար ապակյա իր, որից 125—130-ը ամբողջական են կամ մասամբ թերի: Պրակը շարադրված է տարիների ընթացքում հեղինակների կատարած ուսումնասիրությունների հիման վրա: Այն կազմված է կատալոգի սկզբումնով, տրված է յուրաքանչյուր իրի կամ առարկայի նկարագիրը, հիշատակված է հայտնաբերման վայրը, ըստ հնարավորին որոշված են պատրաստման տեղը, ժամանակը. նշված են դամբարանների հերթական համարները և քանգահաններում պահվող իրերի ինվենտար համարները. մեջ են բերված թվականության համար նշանակություն ունեցող ուղեկցող իրերը, ինչպես նաև անհրաժեշտ գուգահեռ-

ները: Տեխտը չժանրաբեռնելու համար չեն նշված դամբարաններում հայտնաբերված մյուս իրերը՝ կավանոթներ, գեմբեր, զարդեր, որոնց նկարագրությունն էական նշանակություն չէր ունենա ապակու ուսումնասիրության համար:

Պրակը, բացի գիտական-կատալոգից, ունի նաև առաջաբան, որտեղ համառոտակի տրված է ապակու հայտնագործման և ապակեգործության զարգացման պատմությունը մինչև մ. թ. IV դարը: Պրակում բնութագրված են առնված Հայաստանում հայտնաբերված անտիկ ապակին, նրա առանձնահատկությունները, պատրաստման ու մշակման եղանակները, ինչպես նաև նրա ուսումնասիրության հետ կապված մյուս հարցերը:

О Т А В Т О Р О В

Выпуск включает около 150 номеров стеклянных предметов, обнаруженных на территории Советской Армении, из которых 125—130 сохранились полностью или с частичными повреждениями. Он написан на основе исследований, проведенных авторами в течение ряда лет. Выпуск составлен по принципу каталога; присежены описание каждой вещи или предмета, место обнаружения, по возможности определены место и время изготовления, а также сопутствующие предметы, имеющие значение для датировки, указаны возможные аналогии; отмечены порядковые номера погребений и инвентарные номера хранящихся в музеях предметов.

Во избежание перегрузки текста не упоминаются найденные в погребениях остальные предметы—керамические сосуды, оружие, украшения, описание которых не имело бы существенного значения для изучения стекла.

Для ознакомления широких кругов читателей выпуск, помимо научного каталога, снабжен введением, в котором кратко изложена история изобретения стекла и развития стеклоделия до IV в. н. э. На этом фоне рассматриваются обнаруженное в Армении античное стекло, его особенности, методы изготовления и обработки и остальные, связанные с изучением стекла вопросы.

FOREWORD

The present instalment deals with about 150 glassware objects unearthed in Soviet Armenia. Of this number 125—130 are unbroken or only partly fractured. This volume is the result of years of spade work done by the authors. It is compiled like a catalogue: first comes a description of every object followed by the name of the locus where it was brought to light. The place and date of manufacture, where possible, are also mentioned. These data are followed by the museum inventory and tomb numbers, the objects found out concurrently, that are of value in determining the date, and the parallels available elsewhere. To avoid unwieldiness, no mention is made of other objects found simultaneously in the tombs: earthenware, weapons and ornaments, the description of which would be of no consequence to the study of glass.

To make matters more comprehensible to those engaged in the field and to give some notion to the readers at large, apart from scientific cataloguing, the volume is also provided with an introduction that outlines glass invention in general and its evolution up to the 4th century A. D. This serves the background for a summary discussion of ancient glass uncovered in Armenia, its peculiarities, the ways of manufacturing and working and the production locations.

The glass under consideration (1st-4th centuries A. D.) is of great interest as to the technique of manufacture and the diversity of tinges and forms in the study of not only Armenian glasswork but also that of the ancient world as a whole. It reflects, at the same time, the economic and cultural relations of ancient Armenia with neighbouring countries.